

NIEUWSBRIEF
FILOSOFEN-
FONTEIN
JAN 2020

Beste vrienden van Filosofenfontein,

Nummer dertien alweer van uw favoriete lijfblad. We openen met herinneringen aan een geslaagd feest, dat zelfs een duit in het zakje doet en geven dan uitvoerig het woord aan de Werkgroep Liturgie. Een andere werkgroep nodigt ons vervolgens uit om... uit de kast te komen. „Als wat?“ hoor ik zeggen. Moet u zelf maar uitvissen. Er is een fijne invitatie tot de Denkdag aan verbonden.

Of we nu ‚Mit‘ of ‚Miet‘ zeggen, we bedoelen allemaal dezelfde hartelijke vrouw en we missen haar aanwezigheid.

Jacques schreef een impressie bij de avond met Charles Ducal rond Poëzie en Muziek over: Stilte, die uitvoerig werd bezongen maar zelf enigszins afwezig bleef.

En Ides sluit af met een reactie op de vorige nieuwsbrief. Iets met borsten. Ja, niet alleen in het Vlaamse onderwijs daalt het niveau!

Ach, laten wij toch positief naar de toekomst kijken en vooral de bloemetjes buiten zetten, want de veel te vroeg wakker geworden bijtjes hebben honger!

uw redacteur, Geert Moons

© WWW.TOMCARTOON.BE

één

Fonteinfeest september 2019

Sinds 1975 wordt er gefeest in Filosofenfontein.

Helaas zijn we er nog niet in geslaagd om water in wijn te veranderen...maar in onze huidige tijd is water misschien wel het grootste geschenk?

Onze feesten kregen wel veel gedaanteveranderingen. In 1985 nam Marie-Josée de pollepel over en sindsdien is zij onze chef-kok. Van één naar drie sterren! Dankzij haar souschefs!

Sinds enkele jaren komt er ook flink wat animatie bij. Ja, we hebben alle talenten in huis.

Elk fonteinfeest start met een wandeling, steeds onder leiding van Jan Desmet die werkelijk alles weet over de natuur, de vogeltjes en bloemetjes, en de bijtjes!!

Het is een zegen om ook al feestend bij elkaar te zijn.

Anne-Lieze Albrechts

Hieronder enkele sfeerfoto's van **Rika Van Kersschaever**. Meer vind je op de website. Daar vind je ook een filmopname van de **preek van de Pastoor van Mannekesvere**. Met dank aan **Ignace Butaye**. Als stichtend voorbeeld voor Marcel en onze voorgangers... Want zo kan het ook!

De financiële situatie van de gemeenschap van Filosofenfontein

De gemeenschap van Filosofenfontein wordt sinds jaar en dag gesteund door de paters Dominicanen met Marcel als onze herder. Wij zijn hen daar oneindig dankbaar voor. Marcel heeft ons geleid naar het nemen van meer verantwoordelijkheid binnen de gemeenschap, zodat wij kunnen blijven functioneren als een zoekplaats voor hedendaagse spiritualiteit met minder ondersteuning door "professionals". Zo zijn we reeds meerdere jaren aan het werken met voorgangers, en hebben we levendige werkgroepen. Verder hebben we de gemeenschap ook op een gezonde financiële leest geschoeid, want "koken kost geld"! Over de financiën en de rekeningen wordt ieder jaar op het kerkberaad verslag gedaan. Vele vrijwilligers dragen hun steentje bij. Wij hebben een stipte penningmeester, en er is een kleine groep van mensen die zich buigen over de financiën en beoordelen of deze beantwoorden aan de doelstellingen van de gemeenschap.

Op het laatste kerkberaad werden de volgende puntjes aangehaald:

- De gemeenschap heeft een bankrekening en een spaarrekening
- Op de rekeningen staat een bedrag van ongeveer € 9000
- De liquiditeit van de rekeningen daalt lichtjes, jaar na jaar
- **Uitgaven:** Grote kosten zijn er voor verwarming en elektriciteit, grote onderhoudswerken, aankoop tweede manuaal van het orgel en tot slot inhuren van externe hulp voor het onderhoud van de gebouwen en het domein
- Wij reserveren een bepaald bedrag voor onthaal en voor het noodfonds
- **Inkomsten:** vooral de bestendige bankopdrachten van de families en ook het fonteinfeest zorgt voor een duit in het zakje.

Het banknummer van de gemeenschap (BE11 7340 3906 5848) staat op de website, en alle giften en bestendige opdrachten zijn meer dan welkom. Misschien is het nu het moment om het bedrag van de maandelijkse bijdrage een beetje te "indexeren". In ieder geval, namens de gemeenschap, van harte bedankt!

twee

Rik Nuytten

“Ingrediënten van liturgie” – een verhaal in afleveringen binnen de werkgroep Liturgie

In het kader van haar taakomschrijving (zie volgende bladzijde) houdt de werkgroep Liturgie enkele keren per jaar een themavergadering. Daarin besteedt zij aandacht aan telkens een bepaald ingrediënt van liturgie. We hadden de voorbije werkjaren achtereenvolgens al aandacht voor de elementen gemeenschapsvorming, lichamelijke, rituelen. Een volgend thema wordt het gebed.

We hanteren hierbij een vaste werkmethode gespreid over twee vergaderingen. In een eerste samenkomst wordt het thema ingeleid door (bij voorkeur) twee leden van de werkgroep. Zij geven toelichting bij lectuur die vooraf ook bij alle deelnemers is verspreid zodat wie wil ook mee kan lezen.

Na de input van de inleiders volgt een eerste gedachtewisseling die meestal nog kort bij de tekst ligt. Een tweede samenkomst – enkele weken later – biedt ruimte om verder in gesprek te gaan over wat al enigszins bezonken is. Er wordt dan ook tijd voorzien om onze eigen liturgische praktijk binnen Filosofenfontein vanuit dat specifiek ingrediënt te bevragen.

De gesprekken leveren vaak boeiende ideeën en inzichten op en leiden soms ook tot heel concrete ingrepen in de liturgie.

Een voorbeeld? Al langer leefde de vraag hoe we een betere overgang konden maken van het soms luidruchtig binnensijpelen van kapelgangers naar een sfeer die voldoende opent naar aandacht en sacraliteit. Uit het gesprek over rituelen groeide het voorstel om de viering te openen met een **klankschaal**. Het effect van verstillings door die klank is sindsdien duidelijk voelbaar: het werkt!

Tot slot enkele thema's die in de pijplijn zitten:

- Hoe kijken we naar de werkzaamheid van de geest als we samen vieren?
- Hoe raak je als kapelganger “opgenomen” in de liturgie?
- Wat doet zingen met ons? Onze organisten en de dirigent zullen hierbij het voortouw nemen.
- Wat met het beeld in de liturgie?
- Hoe kunnen we wat mensen overkomt (je partner verliezen, pensionering, anders gaan wonen...) een plaats geven in de liturgie?

Wil je graag eens komen luisteren, komen meespreken, laat het gerust weten. Je ontvangt dan de uitnodigingen van de werkgroep.

Werkgroep Liturgie

drie

A sign for the Church of God. The top part is blue with the text "CHURCH OF GOD" in white. Below that, on a white background, is the text "HONK IF YOU LOVE JESUS, TEXT WHILE DRIVING IF YOU WANT TO MEET HIM" in large, bold, black letters. At the bottom, there are three columns of text: "SUN. SCHOOL 10:00 AM", "SUN. WORSHIP 11:00 AM & 6:00 PM", and "WED. 7:00 PM".

Taakomschrijving Werkgroep Liturgie

Liturgie is een religieus spel waarin het leven in al zijn facetten wordt gevierd rond oude en nieuwe verhalen door gebruik te maken van woord, muziek, beeld, rituelen, symboliek...

De werkgroep probeert die mix van ingrediënten die vorm krijgen vanuit verschillende hoeken zoals het koor, de voorgangers... in evenwicht te houden. Hij ziet er ook op toe dat er binnen dat geheel voldoende aandacht is voor momenten van gebed, van esthetisch beleven, van reflectie, van gemeenschapsgevoel...

De werkgroep heeft hier dus een coördinerende taak.

Even belangrijk is haar reflecterende taak. Hij bezint zich over fundamentele vragen van liturgie op zich en denkt na over de praktische vertaling ervan binnen de kapel. Daarvoor baseert hij zich op vragen en noden die binnen de gemeenschap zelf ontstaan, op lectuur en op *good practices* van elders. Voor dit laatste organiseren we sporadisch wederzijdse (werk)bezoeken met gelijkgezinde gemeenschappen.

De werkgroep stelt elke vergadering open voor de voorgangers en nodigt hen speciaal uit op de themavergaderingen. De voorgangers geven mee vorm aan de liturgie in de kapel: hun betrokkenheid bij de reflectie over onze eigen werking is daarom van groot belang.

Werkgroep Liturgie

Informereren, herhalen, oproepen, schiften, selecteren, afspreken en... je betrokken voelen!

"Ze zeggen mij hier nooit iets..."

"Hoe kan ik door het bos de bomen nog zien?"

"Ze bedisselen alles in een achterkamertje..."

„Help, ik “verzuip” in de stroom..."

Herken je de soms tegenstrijdige uitspraken over informatie en communicatie - of het gebrek daaraan - binnen een gemeenschap? Ieder heeft daar zijn eigen mening en aanvoelen over terwijl je als organisatie toch een bepaald beleid moet voeren. Dat levert vragen op als: Waar ligt het goede midden tussen schaarste en overdaad aan informatie?

Welke kanalen gebruik je en hoe zet je ze in? Hoe maak je onderscheid in het belang, de relevantie van de berichten? Wie beoordeelt uiteindelijk wat wordt verspreid?

We hebben de laatste tijd binnen de kerngroep en de werkgroep Liturgie hierover overleg gepleegd en willen kort toelichten wat men met een gewichtig woord

“het communicatiebeleid” noemt.

vier

Lees verder hiernaast a.u.b.

We werken via zes kanalen, namelijk:

1. De mailings door de virtuele postbode.

We hanteren hierbij twee lijsten bestemmingen: een beperkte lijst voor berichten die eerder de kapelgangers aanbelangen (bv. bepaalde mededelingen op het eind van een viering) en een ruimere lijst voor mensen die interesse betonen voor de werking van onze gemeenschap (bv. de aankondigingen van de lezingen binnen het avondprogramma)

2. Het jaarlijks kerkberaad in september na een zondagsviering

De kerngroep stelt daarin de werking voor van het voorbije jaar, geeft een overzicht van de financiën en vraagt daarvoor de goedkeuring. Hij legt de aanwezigen ook vragen voor over de algemene werking en geeft hen de kans uitleg te vragen of suggesties te doen.

3. De nieuwsbrieven van januari en juni

De kerngroep bepaalt samen met de hoofdredacteur de inhoud van de nieuwsbrieven. Het reilen en zeilen van het leven in de gemeenschap staat hierbij voorop. We streven hierbij naar een goede mix van concrete verhalen, informatieve bijdragen, humor,...

Reageren via een lezersbrief kan altijd.

4. De tweejaarlijkse denkdag

De kerngroep en de werkgroep Liturgie bepalen een thema dat door een werkgroep ad hoc inhoudelijk wordt voorbereid. De denkdag staat open voor alle kapelgangers die hun steentje willen bijdragen in het toekomstdenken over onze gemeenschap.

5. De mededelingen op het eind van de viering en de valven

Een viering eindigt vaak met mededelingen die daarna soms op de valven verschijnen en/of soms in een mailing worden opgenomen.

6. De valven Sommige berichten worden enkel op de valven opgehangen omdat ze ofwel niet relevant zijn voor alle kapelgangers ofwel niet van aard zijn om in een viering aan bod te komen.

Enkele bedenkingen:

1. We proberen zoveel mogelijk betrokkenen te bereiken. We doen dit door in de diverse kanalen een eigensoortig aanbod aan te bieden en zo tegemoet te komen aan ieders nood aan informatie. Geïnteresseerden betrekken in onze werking is het voornaamste doel.

2. We beogen tweerichtingsverkeer in onze communicatie. Waar mogelijk geven we iedereen de kans te reageren met vragen, suggesties... Hoe meer, hoe liever!

3. Een zekere stroomlijning is nodig. Vooral bij de mededelingen op het eind van de viering vormt dat soms een probleem door de grote variatie in soorten berichten, de vraag of ze voldoende relevant zijn, de schifting die op het laatste nippertje soms arbitrair moet gebeuren en stresserend werkt, de ervaring dat dit de sfeer van de viering breekt...

Daarom stellen we **volgende werkwijze** voor: wie een mededeling wil doen, stuurt uiterlijk op woensdag een inhoudelijke vraag naar info@filosofenfontein.be Drie leden van de werkgroep Liturgie bekijken de relevantie en de haalbaarheid en laten de aanvrager weten of de mededeling kan gebeuren dan wel of het bericht via de valven kan worden bekend gemaakt. We geven dit systeem voldoende inlooptijd. Suggesties hoe de zaken best gecatalogeerd worden, zijn heel welkom. Laat maar weten hoe je dit systeem ervaart ifv een evaluatie later binnen de kerngroep.

Kerngroep en werkgroep Liturgie

(hoe) Kom ik uit de kast?...

Nee, de titel verwijst niet naar een spoedcursus voor LGTB om zich te outen!
Ook niet naar de koptekens van "René van The Café" hoe hij zijn "stupid woman" zou verschalken.

Hoe kom ik als gelovige uit de kast? Dààr gaat het over....

Geloof is bijna helemaal uit de publieke ruimte verdwenen: kranten schrijven er slechts uitzonderlijk over, op de openbare omroep moet je religieuze thema's met een vergrootglas gaan zoeken en als je ze vindt, gaat het vaak om een soort curiosa. En maak je het zelf ook soms mee dat men je vraagt: Ga jij nog naar de mis? Wil jij nog bij de kerk horen? Geloof jij nog in God?.... Waar je tot een halve eeuw geleden vreemd werd bekeken als je níét geloofde, is nu het omgekeerde waar. Je wordt soms beschouwd als een soort alien of als een overgebleven exemplaar uit de middeleeuwen als je je vandaag out als gelovige.

Toch kan je ook ervaren dat er in individuele gesprekken met vrienden, collega's, familieleden,... vaak ook een zekere openheid, nieuwsgierigheid is om te luisteren naar wat je "in 's hemelsnaam" bezielt en drijft als je gelooft. Misschien is niet òf je erover kan spreken de centrale vraag maar eerder in welke context dat kan en hoé je dat dan best doet en of we niet te voorzichtig, te afwachtend zijn. **Werkgroep Denkdag**

Op onze tweejaarlijkse

DENKDAG VAN FILOSOFENFONTEIN

willen we rond dat thema in gesprek gaan.

Je bent van harte uitgenodigd om op

zaterdag 28 maart

te zoeken, uit te wisselen, te overleggen in

Het Schrijn in Herent

Informatie volgt nog. Hou de datum vrij!

In memoriam Miet Fransen

Filosofenfontein is een huis met veel kamers, waar veel verschillende mensen zich thuis mogen voelen. Er is plaats voor intense beleving, voor onthaasting, voor muziek, voor intellectuele verdieping. Er is ook plaats voor geloof, ik durf met veel eerbied en bewondering zeggen "eenvoudig" geloof.

Met mijn gezin zijn wij al vele jaren bewoners en bezoekers van dat veelzijdige huis. Onze kinderen hebben mooie herinneringen aan allerlei Fonteinfeesten en bijhorende wandelingen onder begeleiding van Jan. En naast Jan, in de vieringen, was er altijd Mit. "Geloof" was het thema van de viering van vorige zondag. We dachten dat er een lege stoel zou zijn in de kapel, naast Jan. Maar die stoel was niet leeg. Er lag een roos, die voor mij het symbool was van het mooie, vanzelfsprekende geloof van de vrouw die we daar altijd zagen zitten. Ze hoorde niet meer zo goed de laatste jaren, en geregeld hoorden wij haar hardop zeggen welk lied het koor nu zou gaan inzetten.

Ze zong graag mee, Mit. En ze zong zoals ze alles deed waar ze aan begon: ze zong juist. Maar nooit te luid.

Waar Jan de voortrekker was, stuurde Mit achter de schermen.

„Pas op hé, Jan, wees voorzichtig...“

Mit kent mij van voor ik geboren ben, maar binnen de warme gemeenschap van filosofenfontein leerde ik haar pas kennen na het overlijden van vake. Jan en Mit vertelden vol vuur over filosofenfontein en op zoek zijnde kwamen moeke en ik hier ook eens naar de viering. We vonden ons vaste stekje achter Mit en Jan, al verhuisde ik later naar het koor. Elke week was er de hartelijke ontmoeting, het bijbabbelen. Uitzonderlijk waren hun stoelen leeg en dan was er altijd een goede reden. Liefst sloegen ze geen viering over en altijd volgde Mit heel aandachtig wat er gezegd werd.

In een van onze nieuwsbrieven zei Mit: ooit zal ik Filosofenfontein moeten loslaten. Dat zal moeilijk zijn... De ene zondag was ze er nog en de volgende niet meer. Het loslaten van Filosofenfontein is haar niet heel moeilijk gemaakt...

Jan, we hopen dat we voor jou een steun en een beetje een thuis mogen zijn. Samen met jou zullen we Mit verder meedragen binnen onze gemeenschap.

zeven

Siska Waelkens en Lieve Victor

Avondprogramma: „Poëzie en muziek over Stilte“

Op dinsdag 14 januari jl. brachten Charles Ducal, dichter en Eric Van Leuven op gitaar en viola da Gamba voor een zestigtal aanwezigen, een uur poëzie en muziek. Veel poëzie: wel dertig gedichten aaneengeregen door korte bindteksten en af en toe ingeleid of begeleid door muziek. De meeste gedichten riepen vormen van stilte op. Allerhande soorten van stilte: creatieve, nostalgische, heimelijke, beklemmende troostende, onheilspellende, maatschappelijke... We drukken hier - met toestemming - het eerste gedicht van de avond.

ZO BEGINT HET

*De moeder van de poëzie is de verveling.
Zij sluit mij op en gooit de sleutel door het raam.
Dit is je plek, zegt zij, probeer nu maar,
er is vast een formule, een bezwering*

*die de uren van hun zuigkracht kan bevrijden.
Seconde na seconde tikt, is zich van mij bewust,
een mespunt op de muur, een rusteloze naald
die in het ijle stikt. Zo begint het schrijven.*

*Als een die, verdwaald in een onmogelijk woud,
in een bodemloze put gevallen, toch nog schreeuwt
en iemand is al onderweg die van hem houdt.
Zo begint het schrijven, zo vergeefs.*

Als slot zongen Charles Ducal en Eric Van Leuven 'Daphne d'overschoone Maeght' van Jan Janszoon Starter uit 1620.

In het naar huis rijden dacht ik aan de monnikenwijsheid: 'Bewaar de stilte, de stilte zal jou bewaren'...

Jacques Perquy

Lezersbrieven zijn
steeds welkom op:
geertmoons@skynet.be

acht

Alweer een heel stichtend nummer, dat ons niet alleen de (bijna) 60 jaar oude geschiedenis van onze kapel, maar ook ineens de hele stamboom van patroonheiligen van FF uit de doeken doet. Die patroonheiligen (o.a. St-Agatha met haar wonderbaarlijke borsten) doen mij een beetje denken aan de Hindoe-goden waar ik in India kennis mee maakte. Bestaat er in het Christendom geen manier om de status van heiligen om te zetten in goden? Dan kunnen we meteen de oecumenische beweging in een hogere versnelling brengen.

Of hoe we stof verzamelen voor een volgend Leerhuis...

Bedankt en beste groeten, **Ides Nicaise**